

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
Кафедра менеджменту та адміністрування

ДИПЛОМНА РОБОТА

Розробка фінансового плану
стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron»
(у рамках проєкту EU4Youth «Відновлення через соціальне підприємництво»
JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ)

Шифр ДРМН.20204.00ПЗ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 073 Менеджмент
Шифр і назва спеціальності

Освітня програма Менеджмент
Назва

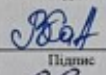
Виконав студент 4 курсу, група МН 20-1

Шифр

Підпис

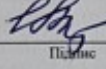
Богдан ЧОЛІЧУК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник к.е.н., доц.
Науковий ступінь, звання

Підпис

Олена САВЧЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

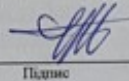
Нормоконтролер ст.викл.
Науковий ступінь, звання

Підпис

Ірина ГРАБОВСЬКА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

До захисту допускаю:

Завідувач кафедри менеджменту
та адміністрування

Підпис

Ніла ТІОРІНА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

14 06 2024 р.

Хмельницький 2024

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет управління, адміністрування та туризму
Кафедра менеджменту та адміністрування
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування
шифр і назва

Спеціальність 073 Менеджмент
шифр і назва

Освітня програма Менеджмент

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри

" 15 " 02 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ

Чолійчук Богдан Валерійович

Прізвище, ім'я, по батькові студента

1. Тема: Розробка фінансового плану старту сервісу пошуку мін «Mine seeking drone» (у рамках проєкту EU4Youth «Відновлення через соціальне підприємництво» JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ)
керівник роботи Савченко О.В., к.с.н., доцент кафедри менеджменту та адміністрування
Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, місце зв'язку

Затверджено наказом ректора університету № 8 від 15.02 2024 р. дод. 69

2. Строк подання студентом роботи на кафедру 20.06.2024

3. Вихідні дані до роботи статті, монографії, навчальні посібники з заданої теми, статистична інформація підприємства, бухгалтерська звітність, інформація мережі Інтернет тощо

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): 1. Теоретичні основи фінансового планування бізнес-проєктів. 2. Аналіз діяльності JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ. Джерела фінансування та ринку стартап індустрії. 3. Розробка фінансового плану та оцінка ефективності старту сервісу пошуку мін «Mine seeking drone» в рамках проєкту EU4YOUTH «Відновлення через соціальне підприємництво».

5. Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень): 1. Трактуювання поняття «фінансове планування». 2. Цілі та завдання фінансового планування. 3. Структура фінансування на різних етапах розробки продуктів українських стартапів. 4. Кількість угод та фінансування українських стартапів за 2020–2022 роки. 5. Реєстраційні дані ГО «Джуніор ачівмент Україна». 6. Показники звіту про фінансові результати JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ. 7. Аналіз фінансового стану JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ. 8. Перелік необхідного оснащення та витрати, пов'язані із його придбанням для реалізації проєкту старту сервісу пошуку мін «Mine seeking drone». 9. Фінансовий план проєкту. 10. Динаміка витрат, надходжень, чистого доходу старту сервісу пошуку мін «Mine seeking drone» за 3 роки реалізації проєкту.

6. Консультанти розділів дипломної роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1. Теоретико-методичний	Савченко О.В., доцент кафедри МА		
2. Дослідницько-аналітичний	Савченко О.В., доцент кафедри МА		
3. Проєктно-рекомендаційний	Савченко О.В., доцент кафедри МА		
4. Нормоконтроль	Гرابовська І.В., ст. викл. каф. МА		

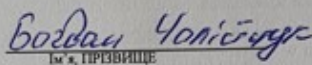
7. Дата видачі завдання 02.2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор. №	Назва етапів (розділів) дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір теми дипломної роботи	Лютий 2024	Виконано
2.	Одержання індивідуального завдання	Лютий 2024	Виконано
3.	Складання календарного плану графіка написання дипломної роботи	Лютий 2024	Виконано
4.	Аналіз літератури, участь у виконанні науково-дослідних робіт, інші заходи	Лютий 2024	Виконано
5.	Корегування теми дипломної роботи та календарного плану-графіку	Березень 2024	Виконано
6.	Підготовка першого розділу	Березень 2024	Виконано
7.	Підготовка другого розділу	Квітень 2024	Виконано
8.	Підготовка третього розділу	Травень 2024	Виконано
9.	Підготовка висновків	Червень 2024	Виконано
10.	Здача науковому керівнику	Червень 2024	Виконано

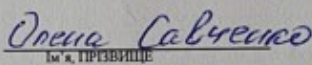
Студент

 Підпис

 Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник роботи

 Підпис

 Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

АНОТАЦІЯ

Чолійчук Б. В. Розробка фінансового плану стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron» (у рамках проекту EU4Youth «Відновлення через соціальне підприємництво» JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ).

Керівник роботи – кандидат екон. наук., доцент кафедри менеджменту та адміністрування Савченко О. В. Дипломна робота бакалавра: 53 с., 3 рисунки, 19 таблиць, 32 джерела посилання, 1 додаток.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ, ФІНАНСИ, ПЛАНУВАННЯ, БЕЗПЛОТНІ ЛІТАЛЬНІ АПАРАТИ, СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО, РОЗМІНУВАННЯ ТЕРИТОРІЙ

В першому розділі дипломної роботи розглянуто сутність фінансового планування діяльності підприємств, в тому числі, з метою фінансування стартапів; джерела залучення коштів та оцінка ефективності фінансових вкладень; а також, типові помилки фінансового планування.

В другому розділі роботи було досліджено роботу JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ), як вона бере участь у розвитку соціального підприємництва, розглянуто показники фінансового стану компанії в їх динаміці. Було проведено дослідження стан розвитку стартап індустрії за 2022-2024 роки та державної підтримки даного сектору в Україні.

В третьому розділі дипломної роботи нами розроблено фінансовий план реалізації стартапу проекту «Mine-Seeking Drone», бізнес-ідея якого - створення інноваційного сервісу пошуку мін, який використовує дрони з датчиками магнітних зйомок для пошуку мін. Розрахунок витрат та доходів по проекту дозволив зробити висновки по ефективності даного проекту та прибутковості інвестицій.

« 14 » 06 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЄКТІВ.....	8
1.1 Поняття фінансового планування при заснуванні бізнесу. Види фінансових планів.....	8
1.2 Джерела залучення коштів та їх обрання. Оцінка ефективності фінансових вкладів.....	13
1.3 Типові помилки при фінансовому плануванні.....	18
2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ JA UKRAINE, ГО «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА», М. КИЇВ. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА РИНКУ СТАРТАП ІНДУСТРІЇ.....	20
2.1 Характеристика та основні техніко-економічні показники ГО «Джуніор Ачівмент Україна».....	20
2.2 Фінансування стартапів: практика та перспективи.....	28
3 РОЗРОБКА ФІНАНСОВОГО ПЛАНУ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СТРТАПУ СЕРВІСУ ПОШУКУ МІН «MINE SEEKING DRON» В РАМКАХ ПРОЄКТУ EU4YOUTH «ВІДНОВЛЕННЯ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО».....	34
3.1 Проєкт EU4Youth «Відновлення через соціальне підприємництво» JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ. Стартап сервісу пошуку мін «Mine seeking dron».....	34
3.2 План доходів та витрат стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron».....	37
ВИСНОВКИ.....	54
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛАННЯ.....	56
ДОДАТКИ.....	60

ВСТУП

При відкритті підприємства фінансове планування є важливим для всіх зацікавлених сторін, які мають прямі та опосередковані зв'язки з ним.

Воно є основою для прийняття рішень засновниками підприємства щодо інвестицій, обсягів виробництва, ціноутворення та маркетингу. Фінансове планування допомагає визначити, скільки коштів потрібно залучити, як їх розподілити та які очікуються фінансові результати.

Фінансовий план допомагає інвесторам і кредиторам визначити життєздатність підприємства, його потенційні прибутки та ризики, допомагає їм вирішити, чи варто інвестувати в підприємство або надавати кредит.

Для менеджерів фінансовий план допомагає визначити цілі та завдання, а також контролювати виконання бюджетного плану та приймати оперативні рішення щодо управління ресурсами.

Заробітна плата та соціальні виплати є основними витратами підприємства, тому працівникам важливо розуміти фінансове становище підприємства яке можна зрозуміти орієнтуючись на фінансовий план. Податкові органи розраховують податки на основі фінансової звітності підприємства, а статистичні органи аналізують економічну ситуацію.

Оскільки фінансовий план показує економічний стан підприємства з якого у свою чергу можна побачити ймовірність виконання контрактних зобов'язань та своєчасну оплату, партнери та постачальники зацікавлені в його наявності та стабільності.

Хоча споживачі не можуть безпосередньо оцінювати фінансовий план, його наявність забезпечує стабільність підприємства та здатність інвестувати в розвиток, що гарантує якість товарів і послуг, а також стабільність цін.

Таким чином, для всіх, хто прямо чи опосередковано пов'язаний з відкриттям підприємства фінансове планування є важливим.

У сучасних умовах, коли економіка постійно змінюється та є дуже конкурентоспроможною, вибір найкращих джерел фінансування є одним із найважливіших елементів успіху бізнесу. Неправильний вибір може призвести до фінансової нестабільності, обмеження можливостей зростання та навіть банкрутства. Малі та новостворені підприємства з обмеженим капіталом стикаються з цією проблемою особливо гостро.

Мета дослідження полягає в тому, щоб проаналізувати теоретичні основи фінансового планування та застосувати ці теорії під час вибору найкращих джерел фінансування для соціального підприємства. Дослідження дозволить визначити основні елементи, що впливають на вибір джерел фінансування.

У сучасному світі тема фінансового планування стартапів є надзвичайно актуальною, особливо через технології, такі як дрони для пошуку мін. ГО «Джуніор Ачівмент» є об'єктом дослідження, оскільки воно відіграє важливу роль у навчанні студентів підприємництва та фінансовій грамотності та являється безпосереднім організатором програми «Відновлення через соціальне підприємництво» в якому ми приймали участь.

Дослідження полягало в тому, щоб вивчити теоретичні та практичні аспекти створення фінансового плану, а також створити практичний фінансовий план для сервісу «Шукаючий дрон». У процесі дослідження було вивчено широкий спектр літератури щодо фінансового планування, включаючи наукові статті, підручники та посібники. Це дозволило отримати глибоке розуміння основних ідей, інструментів і стратегій фінансового планування.

На основі теоретичних знань було розроблено детальний фінансовий план для стартапу «Mine seeking dron». Прогноз доходів і витрат, аналіз безбитковості, оцінка потреби у фінансуванні та план залучення інвестицій є частиною цього плану. Фінансовий план враховує особливості ринку послуг

з розмінування, а також технічні та операційні аспекти використання дронів для пошуку мін.

Розроблений фінансовий план може допомогти керівництву приймати рішення щодо фінансів, залучати інвестиції та стежити за фінансовими операціями стартапу. Крім того, він може служити основою для подальших досліджень щодо фінансового планування стартапів, які використовують передові технології.

Дослідження має практичну цінність через те, що воно може бути використано підприємствами та організаціями при розробці фінансових планів і виборі джерел фінансування для проєктів. Це призведе до підвищення ефективності використання та залучення фінансових ресурсів.

Дослідження також розширює теоретичні знання про фінансове планування та вибір джерел фінансування, а також дає можливість оцінити загальну ситуацію фінансування державою та стартап індустрією. Відповідно, це може бути корисним для стартапів.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЄКТІВ

1.1 Поняття фінансового планування при заснуванні бізнесу. Види фінансових планів

Фінансове планування є ключовим елементом успішного запуску та управління підприємством. Він включає процес оцінки фінансових ресурсів, необхідних для досягнення стратегічних цілей підприємства, а також їх розподіл, контроль і управління. В сучасних ринкових умовах фінансове планування забезпечує прозорість, передбачуваність і стабільність, що є ключовими факторами успіху.

В таблиці 1.1 наведено визначення поняття фінансове планування різними авторами для можливості засвоєння і покращення його розуміння.

Таблиця 1.1 – Тракткування поняття «фінансове планування»

Автор	Визначення
1	2
В.М. Гриньова [6]	Це процес визначення кількості фінансових ресурсів на основі джерел їх використання та маркетингових показників діяльності підприємства протягом планового періоду.
В.М. Шелудько [31].	Це процес створення системи фінансових планів, який включає визначення фінансових цілей, визначення того, наскільки цілі відповідають поточному фінансовому стану підприємства, і розробку послідовності дій, необхідних для досягнення цих цілей.
В.С. Марцин [16]	Процес визначення фінансових цілей, встановлення того, наскільки вони відповідають поточному фінансовому стану підприємства, і формулювання послідовності дій, які необхідно зробити, щоб досягти цих цілей.
А.Г. Загородній [20]	Це розробка системи фінансових планів для кожного аспекту фінансової діяльності підприємства, щоб забезпечити реалізацію фінансової стратегії підприємства протягом планового періоду.

Кінець таблиці 1.1

1	2
О.С. Філімоненко [28]	Це процес визначення кількості грошей, які надходять (наприклад, від прибутку, амортизації тощо) і розподілу їх за використанням протягом запланованого року.
Р.К. Теличко [23]	Це процес визначення кількості фінансових ресурсів за джерелами формування та шляхами їх використання відповідно до виробничих і маркетингових показників діяльності підприємства протягом планового періоду.

Отже, на наш погляд, найбільш вдалим визначенням поняття фінансового планування було наведене автором Шелудько В.М., оскільки саме це визначення найбільш повно розкриває сутність даного процесу.

Фінансове планування - це постійний процес, який потребує постійної уваги та коригування на основі змін у внутрішньому та зовнішньому середовищах підприємства.

Фінансове планування при відкритті підприємства включає цілі та завдання, що наведені у таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Цілі та завдання фінансового планування[4;32]

Цілі	Завдання
a) Забезпечити фінансову стабільність	f) Розрахунок вартості запуску
b) Оптимізація використання ресурсів	g) Розробити прогноз доходів і витрат
c) Залучення інвесторів і кредиторів	h) Визначення потреб у фінансуванні
d) Контроль та оцінка ефективності	i) Складання бюджету
e) Планування розвитку бізнесу	j) Планування руху грошових коштів
	k) Аналіз беззбитковості
	l) Розробка стратегії фінансування
	m) Управління ризиками
	n) Планування податкових зобов'язань
	o) Контроль та коригування фінансових планів

Фінансове планування під час відкриття бізнесу має кілька ключових цілей, які допомагають забезпечити стабільне зростання та успіх бізнесу. Основні цілі включають:

a) Планування шляхів досягнення фінансової стабільності на ранніх етапах діяльності підприємства передбачає створення резервних фондів для покриття непередбачених витрат і забезпечення ліквідності.

b) Ефективне планування та розподіл фінансових ресурсів для досягнення максимальної прибутковості, включають аналіз вибору інвестицій, оптимізацію витрат і управління грошовими потоками.

c) Підготовка фінансових документів та планів, щоб продемонструвати потенційним інвесторам і кредиторам життєздатність і перспективність бізнесу включає розробку бізнес-плану, в який входять фінансові плани, прогноз прибутку та стратегії зростання.

d) Створення системи моніторингу та оцінки фінансових показників для постійного контролю за виконанням фінансових планів є передумовою, що допомагає вносити необхідні коригування та своєчасно приймати обґрунтовані рішення.

e) Розробка фінансових стратегій для довгострокового розвитку та розширення бізнесу, включаючи інвестування в нові проєкти, розширення ринків збуту та впровадження нових технологій.

Знання цілей, вимог до фінансового планування при заснуванні бізнесу дозволить здійснити його ефективно у майбутньому [4].

Досягнення цих цілей сприяє забезпеченню корпоративної фінансової стабільності, підвищенню конкурентоспроможності та створенню умов для сталого розвитку та зростання.

Фінансове планування при відкритті бізнесу має кілька конкретних завдань:

a) Визначення всіх необхідних витрат для відкриття підприємства, такі як придбання обладнання, оренда площі, закупівля сировини та матеріалів, плата за ліцензії та дозволи та інші початкові витрати.

b) Розробка детальних прогнозів доходів і витрат підприємства на певний період у майбутньому. Вони включають в себе аналіз потенційних джерел доходу, прогнозування продажів і планування операційних витрат.

c) Оцінка обсягів фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення функціонування підприємства на старті та ранніх етапах його діяльності, включає розрахунок потреби в оборотному капіталі, інвестиції в основний капітал та інші витрати.

d) Створення детального бюджету, який включає всі статті доходів і витрат за певний період часу. Бюджет дозволить контролювати потік грошей і ефективно розподіляти ресурси.

e) Розроблення прогнозів грошових потоків для забезпечення ліквідності підприємства, включає в себе планування доходів і витрат, що дозволяє уникнути касових розривів і забезпечити своєчасне виконання фінансових зобов'язань.

f) Визначення точки беззбитковості, за якої дохід дорівнює витратам, допомагає знати, скільки продуктів потрібно продати або скільки послуг потрібно надати, щоб стати прибутковими.

g) Визначення джерел фінансування, таких як капітал, позики, венчурний капітал, державні гранти тощо. Також потрібно провести оцінку варіантів фінансування, їх вартості та умов залучення.

h) Визначення та оцінка фінансових ризиків, які можуть вплинути на бізнес-операції, включає розробку стратегій мінімізації ризиків, таких як страхування, диверсифікація та інші заходи.

i) Розробка податкового плану, який враховує всі податкові зобов'язання бізнесу, дозволяє уникнути проблем з податковими органами та оптимізувати податкові витрати.

j) Регулярна перевірка фактичних фінансових показників порівняно із запланованими, включає в себе аналіз відхилень, виявлення причин і внесення необхідних коригувань у фінансовий план.

Виконання цих завдань гарантує фінансову стабільність і успіх підприємства на всіх етапах його розвитку.

Важливими елементами фінансового планування, на нашу думку, є такі:

- a) чітке визначення короткострокових та довгострокових фінансових цілей підприємства;
- b) аналізування ринку, конкурентів, цільової аудиторії, внутрішньо-корпоративних ресурсів;
- c) визначення методів та інструментів досягнення фінансових цілей і розроблення плану дій;
- d) прогнозувати доходи, витрати, грошові потоки та необхідні інвестиції;
- e) розроблення детального бюджетного плану на певний період часу, включаючи всі основні статті доходів і витрат;
- f) регулярне аналізування фінансових показників, порівнювання запланованих даних з фактичними та коригування планів, коли це необхідно.
- g) аналіз досягнутих результатів, оцінка ефективності фінансових рішень та внесення змін до фінансових планів.

Фінансові плани за строками прогнозування бувають короткострокові (до одного року), середньострокові (від одного до п'яти років) та довгострокові (від п'яти до десяти років).

Короткострокові фінансові плани допомагають вести оперативну діяльність підприємства, таким чином, підтримувати його в робочому стані та гарантувати, що надходження від реалізації товарів чи послуг є працездатними. Можна досягти більш глобальних цілей за допомогою середньострокового фінансового плану. Стратегія, освоєння нових ринків, оновлення виробництва, зростання капіталу та перехід на новий рівень бізнесу — все це частина довгострокового фінансового плану.

Щоб зрозуміти дії, які знадобляться в різних сценаріях подій, найкраще скласти оптимістичний, песимістичний та максимально реалістичний варіант фінансового плану для кожного.

Під час розробки фінансового плану важливо враховувати обмеження, які неможливо уникнути, наприклад, терміни та обсяги поставок важливих клієнтів, обмеження щодо екологічної безпеки, мінімальну необхідну кількість співробітників на виробництві, вимоги до якості товарів, поточні можливості виробництва та інші [32].

План доходів і видатків (прибутків і збитків) — це план, який описує очікувані доходи та витрати підприємства протягом певного періоду часу, він пояснює чистий прибуток або збиток підприємства протягом запланованого періоду.

На плані грошових надходжень і виплат, зазначається рух коштів підприємства. Кошти включають гроші в готівці, гроші на рахунках і навіть цінні папери. У цьому плані враховуються амортизація, різниця між дебіторською та кредиторською заборгованістю, інвестиційні доходи, прибуток від основної діяльності тощо. У цьому ж розділі наведено інформацію про кредити, які були отримані, а також про їх обслуговування.

Балансовий план показує стан підприємства наприкінці планового періоду. По ньому можна зрозуміти, чи збільшить підприємство обсяги своєї діяльності, прибуток або поверне кредит тощо [30].

1.2 Джерела залучення коштів та їх обрання. Оцінка ефективності фінансових вкладів

Незалежно від розміру, галузі чи стадії розвитку, процес залучення коштів є важливим. Для досягнення стратегічних цілей, початку діяльності,

розширення виробництва, впровадження інновацій, покриття поточних витрат і досягнення інноваційних цілей потрібні кошти.

В сучасній економіці, яка характеризується високою конкуренцією, нестабільністю та обмеженістю ресурсів, вибір найкращих джерел фінансування є важливою частиною успіху бізнесу.

Склад внутрішніх та зовнішніх джерел фінансування наведений в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 – Джерела фінансування проєктів

Джерела	Склад
Внутрішні	Власні кошти, кошти близьких друзів та родичів, власні ресурси та доходи
Зовнішні	Кредити, венчурне фінансування, «ангельські інвестиції» та краудфандинг, гранти та конкурси, інкубатори та акселератори

Вирішення проблеми визначення джерел фінансування вимагає розкриття концепції власного капіталу.

Власний капітал підприємства – це гроші, які належать йому на правах власності та використовуються для фінансування діяльності підприємства. Оскільки, на відміну від позикових коштів, він не вимагає повернення та сплати відсотків, він є основою фінансової стабільності та незалежності підприємства.

Власний капітал – це сума грошей і залишковий інтерес власників у активах підприємства після вирахування її зобов'язань. Коли мова заходить про визначення розміру власного капіталу, внески та прибутки не є єдиними факторами; ефективне використання активів і управління зобов'язаннями також є важливими факторами.

На початковому етапі особисті заощадження засновників є основним джерелом фінансування. Для заснування та розвитку підприємства

засновники вкладають власні кошти. Близькі друзі та родичі часто є тими, хто також підтримує ініціативи та готовий допомогти.

Підприємство має власні ресурси та прибуток від своєї діяльності. Обидва ці елементи забезпечують фінансування. Засновники працюють самостійно, економлять гроші та використовують безкоштовні або недорогі інструменти.

Кредити банків та інших фінансових установ є традиційним способом залучення коштів, але стартапам може бути складно отримати кредит через їхню погану кредитну історію та відсутність заставного майна.

Венчурні фонди інвестують у перспективні стартапи в обмін на частку підприємства, що дозволяє залучити значні гроші, але вимагає відмовитися від частини контролю над підприємством.

Приватні інвестори («ангели»), які вкладають власні кошти в стартапи, коли вони лише починають розвиватися. Вони часто надають менторську та фінансову підтримку.

Краудфандинг – це збір фінансування від великої кількості людей за допомогою спеціальних онлайн-платформ. Краудфандинг може бути заснований на пожертвах, попередній продажі товару або отриманні частки у бізнесі.

Інноваційні проєкти та стартапи підтримуються грантами від державних і недержавних організацій.

Інкубатори та акселератори – це програми підтримки стартапів, які надають фінансування, а також освітні ресурси, підтримку та мережу контактів.

В таблиці 1.4 наведено багато факторів, які необхідно ретельно проаналізувати та врахувати, щоб прийняти рішення щодо залучення капіталу. Таблиця представляє основні фактори, які впливають на вибір джерел фінансування, разом із поясненням до кожного із цих факторів.

Таблиця 1.4 – Фактори, що впливають на вибір джерел фінансування [29]

Фактор	Пояснення
Розмір необхідних інвестицій	Для невеликих грошових сум можуть підійти особисті заощадження або гроші друзів і родичів, тоді як для великих проєктів знадобляться кредити або венчурні інвестиції.
Стадія розвитку проєкту	На ранніх стадіях краще використовувати власні ресурси та прибуток, гранти або ангельські інвестиції, а венчурне фінансування або кредити на більш пізніх стадіях.
Галузь та специфіка проєкту	Деякі галузі (наприклад, інформаційні технології) привабливі для венчурних інвесторів, тоді як інші (наприклад, сільське господарство) можуть розраховувати на державну допомогу.
Готовність засновників відмовитися від частки у підприємстві	«Ангельські» інвестиції та венчурне фінансування передбачають, що засновники передають частину підприємства інвесторам.

В таблиці 1.5 наведені методи оцінки фінансових вкладень, які допомагають визначити наскільки інвестування в той чи інший проєкт є привабливими.

Таблиця 1.5 – Методи оцінки ефективності фінансових вкладень [29]

Методи	Пояснення
Статичні методи	Коли мова йде про оцінку ефективності фінансових вкладень, статичні методи не враховують часовий фактор, який впливає на вартість грошей. Вони базуються на простих розрахунках з абсолютними показниками витрат і прибутковості.
Динамічні методи	Динамічні методи оцінки ефективності фінансових вкладень беруть до уваги часову вартість грошей, тобто той факт, що гроші, які ви отримуете зараз, мають більшу цінність, ніж гроші, які ви отримаєте в майбутньому. Для приведення цих методів до теперішньої вартості використовують дисконтування грошових потоків.

Правильний вибір методу оцінки ефективності фінансових вкладень залежить від багатьох факторів з якими можна ознайомитися у таблиці 1.6.

Таблиця 1.6 – Фактори, що впливають на вибір методів оцінки ефективності фінансових вкладень[29]

Тип інвестиційного проєкту	Для довгострокових проєктів з нерівномірними грошовими потоками доцільно використовувати методи дисконтування, тоді як для короткострокових проєктів з рівномірними грошовими потоками можна використовувати простіші методи.
Наявність інформації	Методи дисконтування вимагають прогнозних даних про майбутні грошові потоки, але простіші методи можуть бути використані і без них.
Цілі та пріоритети інвестора	Інвестор може використовувати внутрішню норму рентабельності або рентабельність інвестицій, якщо він хоче максимізувати прибуток. З іншого боку, якщо його метою є мінімізація ризику, він може використовувати дисконтований період окупності як орієнтир інвестування.

Хоча це складний процес, оцінка ефективності фінансових вкладень є необхідним кроком для прийняття обґрунтованих інвестиційних рішень. Використання різних методів, що базуються на дисконтуванні грошових потоків (чиста приведена вартість, внутрішня норма рентабельності, індекс прибутковості, дисконтований період окупності) і тих, що не враховують часову вартість грошей (період окупності, рентабельність інвестицій, бухгалтерська норма рентабельності), дозволяє отримати повне розуміння потенційної прибутковості та ризиків інвестиційного проєкту [29].

Важливо розуміти, що вибір конкретного методу або комбінації методів залежить від специфіки проєкту, наявної інформації та цілей інвестора. Необхідно також враховувати якісні фактори, які не завжди піддаються кількісній оцінці.

Успішне залучення коштів є важливим для початку функціонування, продовження розвитку та підвищення конкурентоспроможності підприємства, таким чином, рішення щодо вибору та залучення джерела фінансування завжди буде актуальним і потребуватиме постійного аналізу.

1.3 Типові помилки при фінансовому плануванні

Як важливий інструмент для управління особистими чи корпоративними фінансами, фінансове планування часто робить звичайні помилки, які можуть мати негативні наслідки. Такі помилки мають різні причини, від психологічних до методологічних, і знати про них важливо для ефективного фінансового планування.

Наслідки звичайних помилок у фінансовому плануванні можуть бути різноманітними та мати довгостроковий вплив на фінансовий стан людей і підприємств.

Однією із найпоширеніших помилок є недооцінка значення фінансового планування. Багато людей відкладають планування на пізніше, сподіваючись на прибуток в майбутньому. Однак відсутність чіткого плану ускладнює досягнення фінансових цілей, може призвести до неконтрольованих витрат, відсутності заощаджень і робить фінансове становище вразливим до непередбачуваних ситуацій.

Крім того, нереалістичні очікування є також поширеною проблемою. Люди часто переоцінюють витрати або переоцінюють свої доходи, що призводить до нездійснених планів. Вони можуть спричинити стрес та розчарування, коли в результаті стає неможливим виконати фінансові зобов'язання, такі як виплата кредитів.

Ще однією великою помилкою є ігнорування ризиків. Фінансове планування має враховувати ризики, такі як втрата роботи, захворювання та економічна криза. У разі їх настання нехтування цими ризиками може призвести до фінансової нестабільності.

Недостатня диверсифікація інвестицій також є типовою помилкою. Зосередження інвестицій в одному активі або галузі підвищує ризик втрат у

разі непередбачуваних змін на ринку. Диверсифікація приносить більш стабільний дохід і знижує цей ризик.

Неправильне використання кредитів може призвести до серйозних фінансових проблем. Умови кредиту та свою платоспроможність необхідно враховувати при користуванні кредитними коштами. Неконтрольоване використання кредитів може призвести до заборгованостей та фінансового краху.

Фундаментальною проблемою, що лежить в основі багатьох помилок, є недостатня фінансова грамотність. Недостатнє розуміння фінансових інструментів, ринків та стратегій ускладнює прийняття правильних рішень та робить фінансове планування неефективним.

Крім того, емоційні рішення можуть погано вплинути на фінансове планування. Емоції, такі як страх або жадібність, можуть спонукати до необдуманих дій, таких як надмірні інвестиції в ризиковані проекти або панічний продаж активів під час кризи.

Типові помилки у фінансовому плануванні мають багато причин і можуть призвести до серйозних проблем, від фінансової нестабільності до втрати майна та банкрутства. Уникнення цих помилок вимагає комплексного підходу, який включає підвищення фінансової грамотності, ретельний аналіз фінансової ситуації, врахування ризиків, диверсифікацію інвестицій, обережне використання кредитів і раціональне прийняття рішень. Професійна консультація по фінансах також може бути корисною для розробки ефективного фінансового плану та мінімізації ризиків. Розуміння та уникнення типових помилок є ключовим для досягнення фінансового благополуччя та стабільності [4].

2 АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ JA UKRAINE, ГО «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА», М. КИЇВ. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ТА РИНКУ СТАРТАП ІНДУСТРІЇ

2.1 Характеристика та основні техніко-економічні показники JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ

Джуніор Ачівмент Україна («Junior Achievement (JA) Ukraine») є частиною всесвітньої мережі Junior Achievement Worldwide, яка була заснована понад сто років тому провідними бізнесменами та компаніями в Сполучених Штатах, які впевнені в тому, що молодь, яка є підприємливою та фінансово грамотною, є ключем для економічного зростання країни. У наш час програма JA успішно розвиваються у більш ніж 100 країнах світу та у 40 країнах Європи.

JA Europe є найбільшою та найвідомішою європейською організацією, яка підтримує та готує молодь до успіху. JA Worldwide пропонує практичне навчання, яке базується на досвіді підприємництва, готовності до роботи та фінансовому здоров'ї. У 2022 навчальному році мережа JA Europe надала близько 6 мільйонів навчальних програм для молоді в особистому, змішаному та онлайн форматах за підтримки понад 140 тисяч викладачів та вчителів, понад 100 тисяч волонтерів з бізнес-середовища.

JA є найбільшою та провідною організацією в Європі, яка сприяє успіху й надихає молодь через програми підприємництва, підготовки до роботи та фінансового здоров'я.

JA Europe розпочала роботу над відновленням програмної діяльності JA в Україні в 2020 році разом з Німецьким товариством міжнародного

співробітництва (GIZ). JA Україна за підтримки Міністерства освіти і науки України та департаментів освіти обласних державних адміністрацій, у 2021–2022 навчальному роках розпочала співпрацю з навчальними закладами в Запорізькій та Донецькій областях, а потім переїхала до навчальних закладів у Львові та Чернівцях у 2022–2023 навчальному році.

У 2023–2024 роках додаються ще 9 регіонів, у тому числі Хмельницька область та Хмельницький національний університет.

Мета програми – сприяти трансформації української економіки шляхом посилення підприємницьких ініціатив та ідей у майбутніх поколіннях. Кількість бізнес-ідей, креативність та ентузіазм молодих людей, які беруть участь у таборах підприємництва та програмі міні-компаній, демонструють важливість та якість роботи Junior Achievement в Україні.

Junior Achievement Ukraine надає освіту з підприємництва, фінансової грамотності та підготовки молодих людей до ринку праці в Україні. Базою для цього є навчальні програми, розроблені Junior Achievement та адаптовані до потреб навчальних закладів в Україні.

Організація навчає вчителів, а також допомагає закладам і вчителям протягом навчального процесу. Вона тісно співпрацює та координує роботу з органами управління освітою, керівниками навчальних закладів і приватними компаніями під час своєї роботи. Усі навчальні програми мають бізнес-менторів, які є досвідченими підприємцями, які допомагають молодим підприємцям: Citi Ukraine, MetLife Ukraine, SAP Ukraine, Western NIS Enterprise Fund, Ukrainian Startup Fund і Українсько-Австрійська Бізнес Асоціація входять до правління JA Ukraine [19].

ГО «Джуніор Ачівмент Україна» (JA Ukraine) була зареєстрована 29.10.2021 року.

Для більш конкретного ознайомлення з громадською організацією JA Ukraine можна ознайомитися з таблицею 2.1 у якій представлено усі реєстраційні данні.

Таблиця 2.1 – Реєстраційні дані ГО «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА» [5]

Реєстраційні дані			
Час витягу з ЄДР	7 червня 2024 р. о 12:55		
Повна назва	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА»		
Назва англійською мовою	“JUNIOR ACHIEVEMENT UKRAINE”		
Адреса	04071, Україна, місто Київ, вулиця Воздвиженська, будинок, 50, квартира, 1		
Пошта	Дата заснування	Директор	Код ЄДРПОУ
consukraine@jaeurope.org	29.10.2021	<u>Токарський Юрій Богданович</u>	44454953
Основний вид діяльності	94.99 Діяльність інших громадських організацій, н.в.і.у.		
Керівники обмеженнями	з	Токарський Юрій Богданович керівник ЗГІДНО ЗІ СТАТУТОМ	
Власники			
МАК УОРТЕР АЛЕКСАНДР ГРАНТ	ПРАУС АЛЬФРЕД	МАК УОРТЕР АЛЕКСАНДР ГРАНТ	ПРАУС АЛЬФРЕД
Сполучені Штати Америци	Австрія	Сполучені Штати Америци	Австрія
Засновник	Засновник	Кінцевий бенефіціарний власник	Кінцевий бенефіціарний власник

Протягом перших двох років діяльності JA в Україні, незважаючи на триваючу війну, яка продовжує руйнувати освіту, JA Ukraine вдалося розширити свою діяльність серед молоді, охопивши 11 000 учнів у середніх школах, ПТНЗ, коледжах та університетах по всій країні [5].

Учасники програм JA Ukraine отримують допомогу в розробці та реалізації своїх ідей, беручи участь у різних тематичних бізнес-таборах. Переможці на національному рівні представляють Україну на міжнародних заходах.

Junior Achievement Ukraine є неприбутковою громадською організацією, яка навчає молодь підприємництву та фінансовій грамотності [19].

Junior Achievement пропонує такі освітні програми як:

Програма EU4Youth «Відновлення через соціальне підприємництво» допомагає молоді краще зрозуміти соціальне підприємництво та надати їм необхідні навички, той же час створюючи екосистему, яка сприяє розвитку соціальних підприємств.

«10X Challenge» - практичний курс, який допоможе реалізувати свою бізнес-ідею за допомогою десяти послідовних кроків-викликів.

«Фінансова грамотність» — це навчальна програма, яка має на меті навчити учнів ефективно керувати своїми фінансами. Провідні компанії фінансового сектору в Україні адаптували до українського законодавства матеріали програми створеної фахівцями Junior Achievement USA.

Учні програми «Компанія» з моменту її запуску в 1919 році вчать створювати власний бізнес від ідеї до реалізації. Вони дізнаються, як працює бізнес, відкриваючи власну компанію. Вони продають і фінансують, продукти або послуги на власний розсуд, залучають акціонерний капітал і обирають раду директорів з числа своїх колег. Наприкінці програми вони представляють своїм акціонерам звіт.

У програмі «Стартап» стартап учні працюють у площині справжнього життя. «Стартапи» — це реальний бізнес, тому їхні бізнес-ідеї повинні бути рентабельними, прибутковими та залучати реальне фінансування. Завдяки мережі JA учасники програми стають справжніми підприємцями та беруть участь у конкурсах стартапів і презентаціях для інвесторів.

Табір підприємства являється унікальною можливістю для студентів отримати базові знання про підприємництво та отримати нові навички, виконуючи практичні завдання з допомогою бізнес-менторів. Найактивніші та найбільш кмітливі учасники мають можливість познайомитися з потенційними роботодавцями з найкращих компаній нашої країни.

За допомогою програми «Економіка для успіху» підлітки навчаються основам управління власними коштами та отримують знання про

різноманітні варіанти шляхів подальшої освіти та кар'єрного зростання. Програма показує, що навчання та набуття нових навичок є корисними для молоді. Учні також отримують розуміння своєї ролі як споживачів, працівників, роботодавців, платників податків, інвесторів і позичальників у суспільстві та економіці під час шести інтерактивних занять.

Протягом п'яти інтерактивних уроків у програмі «Наша спільнота» наймолодші учні дізнаються про основи функціонування економіки на місцевому рівні: як працює взаємодія бізнесу та громади, які потреби громади для розвитку та які їх пріоритети.

У рамках шести занять програма «Це моя справа!» розповідає про підприємництво та підприємців з акцентом на соціальному аспекті. Програма також навчає людей критично мислити, бути креативним і інноваційним у вирішенні бізнес-завдань.

Здобуття практичних навичок і ознайомлення з процесами керування циклом проєктів незалежно від галузі їх реалізації є частиною програми управління проєктами, яка може стати цінним провідником для молодих людей у сфері управління проєктами.

Проєкт «Girls Go Circular» має на меті навчити дітей цифрових і підприємницьких навичок за допомогою онлайн-курсу економіки замкненого циклу. Платформа Circular Learning Space є ключовим компонентом проєкту. Учні отримують індивідуальне та групове навчання за допомогою занять які проводяться онлайн та очно. Багато модулів платформи досліджують економіку замкненого циклу з різних точок зору. Використовуючи свої знання про «зелений коридор» (договір про безпечну, демілітаризовану територію, яка використовується для доставки гуманітарної допомоги, такої як їжа, вода, ліки та товари першої необхідності, у кризовий район і вивезення людей звідти), учні отримують практичні навички, використовуючи цифрові інструменти. Вони отримують сертифікат який

підтверджує їхні навички, після успішного завершення модуля. Цей проєкт орієнтований на дівчат, але він також доступний для всіх студентів!

Повертаючись до ГО «Джуніор ачівмент Україна» можна розглянути таблицю 2.2 у якій можна ознайомитися з фінансовими даними організації за 2022-2023 роки.

Таблиця 2.2 – Показники звіту про фінансові результати JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ [7]

Показники	Дані за рік, тис грн		Динаміка по роках	
	2022	2023	2023/2022 тис грн	2023/2022 %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	5150,4	-	-5150,4	0,00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	5150,4	-	-5150,4	0,00
Інші доходи	5656,1	16713,10	11057	295,49
Інші витрати	5656,1	16713,10	11057	295,49
Разом доходи	10806,5	16713,10	5906,6	154,66
Разом витрати	10806,5	16713,10	5906,6	154,66
Кількість працівників	3	6	3	200,0

Аналізуючи таблицю 2.2 ми можемо побачити, що чистий дохід організації у 2023 році становить 0 у той час як чистий дохід у минулому 2022 році становить 5150,4 гривень з чого можна дійти висновку, що дохід було обліковано в статті «інші доходи». Якщо проаналізувати інші показники виключаючи собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) в якій ситуація схожа з показником чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) то можна побачити, що в 2023 році вони становлять майже 3 ризи більше у порівнянні з такими ж показниками минулого року і

показник кількості працівників який зріс у два рази з 3 працівників у 2022 році до 6 у 2023 році, що свідчить про зміну фокусу або стратегії організації.

Таблиця 2.3. – Аналіз балансу JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ [7]

Показники	В середньому за рік, тис грн		Горизонтальний аналіз		Вертикальний аналіз, %		
	2022	2023	2023/ 2022 тис грн	2023/ 2022 %	2022	2023	Зміни, +/-
Активи							
II. Оборотні активи							
Запаси	22,15	22,4	0,25	101,13	5,56	3,11	-2,45
Поточна дебіторська заборгованість	66,35	123,9	57,55	186,74	16,65	17,20	0,55
Гроші та їх еквіваленти	309,4	573,3	263,9	185,29	77,66	79,61	1,95
Інші оборотні активи	0,5	0,55	0,05	110,00	0,13	0,08	-0,05
Усього за розділом II	398,4	720,15	321,75	180,76	100,0	100,0	0,0
Баланс	398,4	720,15	321,75	180,76	100,0	100,0	0,0
Пасиви							
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	6,5	6,5	0	0	1,63	0,90	-0,73
розрахунками з бюджетом	0	0,35	0,35	0	0,00	0,05	0,05
Інші поточні зобов'язання	391,9	713,3	321,4	182,01	98,37	99,05	0,68
Усього за розділом III	398,4	720,15	321,75	180,76	100,0	100,0	0,00
Баланс	398,4	720,15	321,75	180,76	100,0	100,0	0,00

Якщо оцінювати аналіз балансу ГО «ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА» то можна побачити всього за розділом II оборотні активи зросли на 80,76 % (або 321,75 тис грн) у 2023 році у порівнянні з цими ж показниками минулого 2022 року. Сума запасів протягом 2022-2023 років є практично однаковою, із незначним зростанням на 0,25 тис грн. Бачимо також зростання суми грошових коштів та їх еквівалентів на 263,9 тис грн (або на 85,29%). Має тенденцію до зростання також дебіторська заборгованість — з 66,35 тис грн до 123,9%, що може викликати певну нестачу обігових засобів організації.

В структурі пасів підприємства переважають так звані «інші поточні зобов'язання» і складають 98,37% у 2022 та 99,05% у 2023 році. В 2023 році виникають погашені розрахунки із бюджетом в розмірі 0,35 тис грн. Частка поточної кредиторської заборгованості зменшується з 1,63% у 2022 році до 0,9% у 2023 році.

Таблиця 2.4 – Аналіз фінансового стану JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ[7]

Коефіцієнт	Метод розрахунку	Значення		Динаміка 2023-2022
		2022	2023	
Коефіцієнт ліквідності	Оборотні активи/Поточні зобов'язання	1	1	0
Коефіцієнт швидкої ліквідності	Оборотні активи-запаси/ Поточні зобов'язання	0	0,9	0,9
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Гроші та їх еквіваленти/поточні зобов'язання	0,77	0,82	0,05
Валовий прибуток	Чистий дохід від реалізації-собівартість реалізованої продукції	0	0	0
Коефіцієнт покриття зобов'язань	Оборотні активи/поточні зобов'язання	1	1	0

Судячи з таблиці 2.4 можна побачити, що коефіцієнти ліквідності товариства зросли, коефіцієнт швидкої ліквідності на 0,9 одиниць, а коефіцієнт абсолютної ліквідності на 0,05 одиниць, що свідчить про збільшення платоспроможності товариства у короткостроковий період [7].

Також орієнтуючись на різноманітні програми які проводить організація та зростаючу залученість студентів та педагогів по всій країні, можна очікувати її стрімкий ріст і надалі.

Програми які проводить організація навчають учасників необхідним знанням та навичкам для росту та покращення економіки та інших галузей, що сприятиме загальному росту країни в цілому.

2.2 Фінансування стартапів: практика та перспективи

Для стартаперів та їх бізнес-ідей важливо знати звідки взяти фінансування, інвестиції які вони використають, щоб почати втілювати стартапи у життя.

Державні гранти та програми позик для бізнесу є хорошими варіантами для фінансування власного бізнесу.

Сьогодні держава акцентує увагу на підтримці малого та середнього підприємництва. З початком війни було запущено низку ефективних програм, за допомогою яких молоді підприємці можуть закріпитися, а існуючі – розвивати свій бізнес. Перш за все, це надання грантів і пільгових кредитів.

У липні 2022 року створено портал «єРобота» у відповідь на виклик війни в Україні на платформі «Дія». Він пропонує різноманітні державні гранти, які допоможуть вам почати та розвивати власний бізнес. Це фінансова підтримка, форма «допомога-стимул», яку держава надає

підприємцям для реалізації їхніх бізнес-ідей. Це може бути фінансування для запуску нових продуктів, розвитку технологій або навіть підтримки розширення бізнесу. Найкраще в цій допомозі те, що державні гранти не потрібно повертати. Ці гроші повертаються в державну скарбницю у вигляді податків, сплачених під час господарської діяльності.

Гранти «єРобота» доступні як активним підприємцям, так і тим, хто не має досвіду ведення бізнесу.

Для фізичних осіб найпопулярнішою є грант «своя справа». Ця програма призначена для тих, хто хоче відкрити або розвинути вже існуючий малий або мікробізнес, відкрити кафе або кондитерську, перукарню, магазин продуктів і товарів для дому, ветеринарну клініку, СТО, ремонтну майстерню тощо.

Розмір гранту коливається від 50 000 до 250 000 гривень. Кошти можуть бути спрямовані на придбання обладнання, закупівлю сировини, орендну плату (не більше 25% суми гранту), лізинг обладнання тощо. Кошти мікро грантів мають бути використані протягом перших 6 місяців після отримання.

Грант можуть отримати як існуючі ФОП чи юридичні особи, так і ті, хто тільки планує відкрити власну справу.

Заявки на отримання бізнес-грантів в Україні можна подати онлайн через портал Дія або офлайн, звернувшись до найближчого відділення Ощадбанку. Перш ніж надсилати заявку, вам потрібно буде створити бізнес-план. Використовувати бізнес-план, затверджений наказом Міністерства економіки України.

Заявка через Дію подається приблизно протягом 20 хвилин.

Державний центр зайнятості розгляне заявку протягом 10 робочих днів після закінчення терміну подання. Згідно з процедурою надання мікро грантів, рішення приймається на основі висновків банку: результатів оцінки бізнес-плану, співбесід та отримання результатів ділової репутації.

З моменту запуску урядової програми «єРобота» у липні 2022 року загалом 10 400 українців отримали грантові кошти на започаткування чи розширення власного бізнесу. Про це повідомляє урядовий портал.

Було видано: за програмою «Власні підприємства» надано 9634 мікро грантів на суму 2,3 млрд грн; 482 гранти на суму 2,5 мільярда гривень надано на розвиток переробних підприємств; 144 гранти на суму 631 млн грн надано на розвиток садівництва та тепличного господарства;

Підприємці з Львівської, Рівненської, Київської, Івано-Франківської та міста Київ отримали найбільше грантів. Однак хтось, хто бажає працювати та підтримувати економіку в цей складний час для України, може отримати грант. як у місті, так і в селі по всій країні. Уряд планує збільшити фінансування програми мікро грантів для розвитку бізнесу до 3,5 млрд грн у 2024 році.

Більшість угод щодо фінансування стартапів стосуються перших кроків розробки продукту і в середньому становлять від 200 до 350 тисяч дол. США на рік. У середньому за рік укладається 40–80 таких угод, але це явно недостатньо для задоволення попиту на раннє фінансування стартапів. Важливо відзначити, що 53% вкладень у стартапи мають зовнішнє походження. Це демонструє конкуренцію на глобальному фінансовому ринку, з якою стикаються підприємці. Стартапи часто використовують стратегію розширення фізичної присутності на цільовому ринку (наприклад, Сполучені Штати або Європейський Союз) і залучення фінансування (рисунок 2.1).

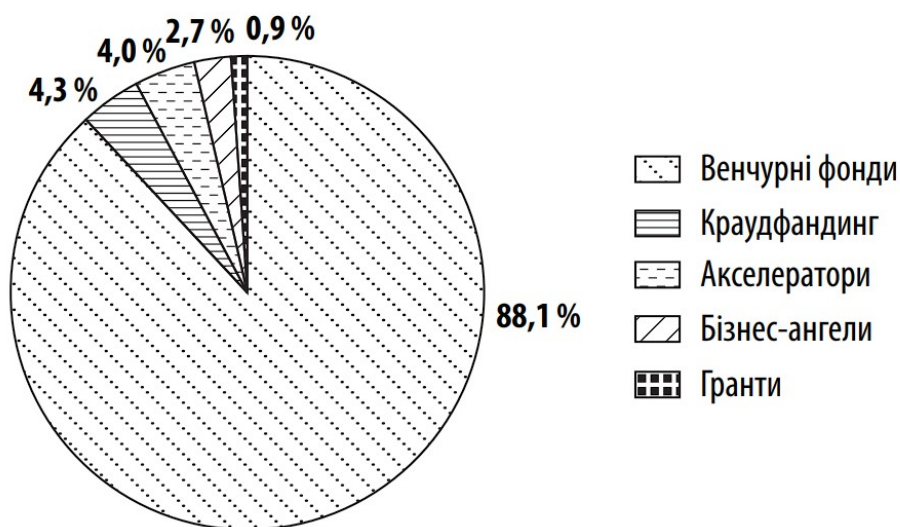

Рисунок 2.1 – Структура фінансування на ранніх етапах розробки продуктів українських стартапів

Незважаючи на несприятливі політико-економічні обставини, індустрія стартапів в Україні зростала в середньому на 20–30 відсотків на рік протягом двох років за 2021-2022 роки. Крім того, кількість міжнародно визнаних українських стартапів зросла, і вони також отримали більше фінансування. Незважаючи на те, що кількість міжнародних угод по стартапах у 2022 році залишилася на рівні попереднього року, їх фінансування збільшилося понад удвічі (рис 2.2).

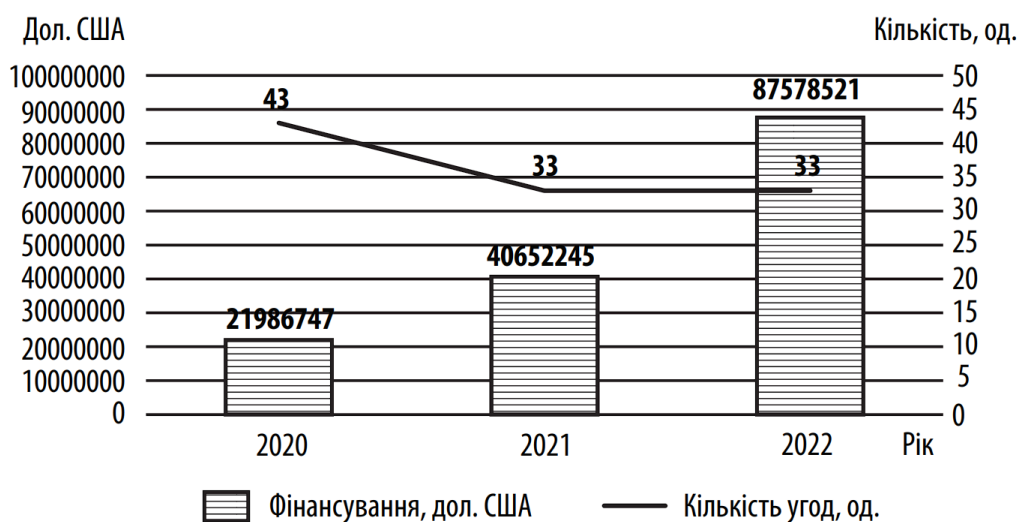

Рисунок 2.2 – Кількість угод та фінансування українських стартапів за 2020–2022 роки

Далі розглядається інформація, щодо стартап індустрії, на кшталт сум інвестування, хто інвестує у стартапи та загальна ситуація за 2022-2024 роки.

Згідно з останнім звітом Dealroom (платформа на якій можна побачити екосистему України), українська стартап-індустрія оцінюється у 28 млрд євро до весни 2024-го. Україна, разом із Польщею та Естонією, входить до трьох найбільших гравців Центральної та Східної Європи. 26 000 стартапів у цьому регіоні залучили 2,1 млрд євро у 2023 році.

У січні-березні 2024 року вісімнадцять українських стартапів повідомили про залучення щонайменше 42 мільйонів доларів венчурних інвестицій. Це в п'ять разів менше, ніж за катастрофічний 2022 рік.

Важка ситуація, що виникла в індустрії стартапів продовжується з моменту повномасштабного вторгнення, однак в індустрії вже з'явилися перші ознаки покращень. Як показало дослідження профільного сервісу Carta (сервіс для стартапів), у січні 2024-го венчурні фонди залучили більше капіталу, ніж з середини 2022-го.

Інвестиційний ринок зараз активний, оскільки готуються деякі великі IPO (Initial Public Offering — первинне розміщення цінних паперів на біржі) та будуть укладені угоди. У 2023 році F1V (інвестиційний фонд), який майже не зупинявся з моменту вторгнення, додав до свого портфеля п'ятнадцять нових компаній.

На початку 2024-го F1V (інвестиційний фонд) вклався у HR-платформу RemotePass зі штаб-квартирою у Об'єднанні Арабських Еміратів й українську Competera. За даними фонду, його загальна оцінка зросла до 3,8 млрд. доларів.

Участь одного з найвідоміших інвесторів Horizon Capital є ще однією позитивною ознакою. Наприкінці лютого в Токіо інвестиційна компанія остаточно зібрала 350 млн. доларів для Horizon Capital Growth Fund IV (HCGF IV), який має на меті інвестувати в технологічні компанії, які швидко розвиваються та орієнтовані на експорт.

Польсько-американський фонд SMOK Ventures та заснований українцями лондонський 1991 Ventures, також залучені до нових фондів, спрямованих на Україну. Восени 2023-го Андрій Зінчук і Артем Волхонський, власники київського ZAS Ventures, запустили нові проекти з чеками до 100 000 доларів. По словам голови правління Techosystem та керівника SMOK Ventures Олександра Яценка, це новий гравець у системі.

Digital Future, який був відсутній майже два роки, повертається до гри. Також венчурний фонд u.ventures, який фінансується Western NIS Enterprise Fund (WNISEF), продовжує зростати. u.ventures вклав 4 млн. доларів у вісім українських стартапів за два роки великої війни. За словами венчурного директора, за три місяці 2024 року до портфеля додалося шість нових компаній.

Під закінчення він, говорить, що більше стартапів на ранніх стадіях залучають більше грошей, і обережно припускає, що екосистема взяла курс на зростання. Можна дійти до висновку, що зростання буде відбуватися повільно через повномасштабне вторгнення.

Як можна зрозуміти з огляду на теперішню ситуацію стартап індустрія розвивається в Україні своїми темпами і з часом ці темпи поступово будуть зростати [23].

3 РОЗРОБКА ФІНАНСОВОГО ПЛАНУ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СТАРТАПУ СЕРВІСУ ПОШУКУ МІН «MINE SEEKING DRON» В РАМКАХ ПРОЄКТУ EU4YOUTH «ВІДНОВЛЕННЯ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО»

3.1 Проєкт EU4Youth «Відновлення через соціальне підприємництво»
JA Ukraine, ГО «Джуніор Ачівмент Україна», м. Київ. Стартап сервісу
пошуку мін «Mine seeking dron»

Нами була прийнята участь у програмі «Відновлення через соціальне підприємництво». В першому етапі йдеться про навчального курс з соціального підприємництва (січень 2024 – червень 2024).

З метою вивчення соціального підприємництва як окремого напрямку JA Ukraine запропонувала авторську навчальну програму. За допомогою співпраці громадських організацій «Джуніор Ачівмент Литва» (JA Lithuania) й «Джуніор Ачівмент Україна» та фахівців з окремих тем було створено матеріали для курсу. Навчальна програма пропонує детальну інформацію щодо правил реєстрації бізнесу в Україні, а також практичні вправи з формування та аналізу бізнес-ідеї. По завершенні курсу студенти проходять тестування, щоб отримати міжнародний сертифікат Entrepreneurial Skills Pass (ESP). Цей сертифікат підтверджує, що вони мають досвід, знання та навички, необхідні для підприємництва, цей сертифікат в ЄС визнається університетами, міністерствами освіти, Єврокомісією та бізнес-асоціаціями.

У першому етапі було передбачене навчання 700 молодих людей, які повинні були розробити деталізований бізнес-план для реалізації своєї ідеї. Було більше 70 команд, кожна з яких складалася з 10 осіб. Під керівництвом

викладача та ментора ці команди з різних регіонів України працювали над власним бізнес-проектом, який вирішуватиме соціальні, культурні або екологічні проблеми. На загальнонаціональному конкурсі кожна з команд представляла власний бізнес-план. За результатами голосування журі 15 найкращих ідей будуть відібрані для проходження на наступний етап, Startup пре-акселератор.

В другому етапі йдеться про програму прискореного розвитку – Startup пре-акселератор (вересень 2024 – липень 2025).

На другому етапі найкращі 15 команд будуть запрошені до програми прискореного розвитку. Впродовж року кожна з команд створить соціальне підприємство за підтримки бізнес-координаторів і менторів. Учасники програми отримають навчання з підприємництва, отримають грантовий фонд у розмірі 2000 євро на розробку пілотного продукту та представлять свої бізнес-проекти інвесторам, щоб отримати додаткове фінансування та вийти на ринок. Після етапу презентування перед інвесторами, команди за підтримки координаторів повинні розпочати повноцінне функціонування свого підприємства протягом двох місяців.

Запуск револьверної системи фінансування має на меті подальший розвиток молодіжного соціального підприємництва в Україні. Ця система об'єднає учасників проекту та створить поштовх для подальшого запуску подібних проектів.

Станом на травень 2024 року в програмі брали участь 44 заклади з 16 областей, відбулись тренінги для понад 110 викладачів у Львові та Києві, три Табори підприємництва (два у Львові та один в Києві) для студентів. За результатами презентування проектів залишилася 31 команда [18].

Бізнес-ідея нашого проекту полягає в тому, щоб створити інноваційний сервіс пошуку мін, який використовує дрони з датчиками магнітних зйомок для пошуку мін, а також для операцій, пов'язаних із безпекою, таких як профілактична перевірка, спостереження за сільськогосподарськими

територіями та зйомка території на наявність бомб і боєприпасів. Цей сервіс запропонує різноманітні рішення для гуманітарного розмінування, які є безпечнішим, швидшим і ефективнішим, ніж традиційні методи. Як оператори дронів, підприємство планує наймати ветеранів війни відповідної кваліфікації.

Наша візія полягає в розмінуванні країни для відновлення сільськогосподарських територій і сприяння економічному розвитку регіонів, які постраждали, за допомогою інноваційної системи безпілотників із датчиками для ефективного виявлення мін, картографування мінних полів. Працевлаштування та адаптація військових операторів дронів до цивільного життя. Наша місія полягає в створенні безпечного світу, де технології допомагають відновленню життя, землі та створюють нові можливості.

Перевагами використання сервісу "Mine seeking Drone" являється саме використання дронів, які забезпечують високу точність і швидкість виявлення мін, що зменшує ризики для персоналу, спеціалізація на сільськогосподарських угіддях, послуги доступні як великим агрохолдингам, так і невеликим фермерським господарствам, сприяння відновленню економіки регіонів і створення робочих місць для ветеранів.

Наші послуги з моніторингу та навчання з використання дронів включають перекваліфікацію військових операторів для сільського господарства, що дозволяє нам надавати повну підтримку нашим клієнтам.

Нами здійснено SWOT-аналіз (таблиця А.1 в додатку А).

Аналізуючи таблицю А.1 можна побачити, що завдяки інноваційності та соціальній значущості проєкт з пошуку мін має великий потенціал. За допомогою сучасних технологій безпілотних апаратів можна ефективно вирішувати поточні проблеми розмінування, забезпечуючи безпеку населення та сприяючи відновленню земель. Проєкт стає привабливішим для інвесторів і державних структур завдяки соціальним елементам, таким як створення робочих місць і перекваліфікація військових.

З іншого боку, під час виконання проєкту виникає низка проблем. Закупівлі обладнання та програмного забезпечення можуть бути викликані фінансові проблеми. Процес початку роботи може бути затриманий через необхідність отримання дозволів. Залежність від висококваліфікованих працівників вимагає значних ресурсів. Проєкт має значні перспективи, незважаючи на труднощі. Можливість отримання підтримки від держави та співпраця з іноземними партнерами можуть допомогти подолати фінансові перешкоди. Розвиток у сфері безпілотних апаратів і програмного забезпечення відкриває нові можливості для підвищення ефективності та безпеки розмінування.

Втім, необхідно враховувати ризики. Можливості використання дронів можуть бути обмежені погодними умовами, а проблеми кібербезпеки вимагають значної уваги, щоб захистити дані та запобігти несанкціонованому доступу. Інвестування в умовах військового стану залишається складним завданням.

Успішність проєкту залежить від здатності команди подолати організаційні та фінансові проблеми, забезпечити кваліфікований персонал і адаптуватися до змінних, здійснити ефективне планування, в тому числі, фінансове.

3.2 План доходів та витрат стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron»

Загалом, проєкт розмінування територій за допомогою дронів має значний потенціал успіху, однак він вимагає ретельного планування, управління ризиками та ефективного використання можливостей.

Для реалізації нашого проєкту стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron» необхідний стартовий капітал, який забезпечить нам перший квартал функціонування соціального підприємства.

В таблиці 3.1 можна побачити дані в яких зазначена кількість витрат та на, що саме будуть використанні відповідні кошти.

Таблиця 3.1 – Перелік необхідного оснащення та витрати, пов'язані із його придбанням для реалізації проєкту стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron»

Стаття витрат	Сума (грн)
Дрон DJI M300 RTK	273290
Магнітометр SENSYS MagDrone R3	668495
Запасні акумулятори (2 штуки)	55860
Ноутбук Lenovo IdeaPad V15-III (82C5S01808)	27744
OFFICE 2016 PRO PLUS	498
Автомобіль Renault Logan	120000
Принтер Epson M2110 (C11CJ19401)	11879
Інструменти	8086
Засоби захисту	8148
Оренда	36000
Разом	1 170 000

Детальніше розповімо про витрати, що знаходяться у таблиці 3.1.

Для пошуку мін необхідний дрон Matrice 300 RTK який буде пересувати датчик. Matrice 300 RTK – це новий стандарт для індустрії комерційних квадрокоптерів, який походить від технологій сучасної авіації. Matrice 300 RTK здатний виконувати місії з картографування та промислової інспекції тривалістю до 55 хвилин, завдяки інтелектуальним функціям штучного інтелекту з високою продуктивністю та неперевершеною надійністю. Вартість дрона на момент написання проєкту становила 273 290 грн.

Для пошуку мін використовується датчик MagDrone R3, ультра портативний магнітометр, призначений для пошуку UXO (Unexploded Ordnance), закопаної інфраструктури, металевих труб і екранізованих кабелів, а також силових кабелів під навантаженням. будь-яких металевих об'єктів, що лежать під землею, вагою в кілька сотень грамів або ж важче.

Знадобляться запасні акумулятори для дрона, щоб забезпечити його безперебійну роботу в кількості двох штук.

Комп'ютери та програмне забезпечення необхідні для роботи в офісі із документацією та загальною інформацією діяльності соціального підприємства в кількості кожного продукту по дві штуки.

Для перевезення дронів та іншого обладнання до місць обстеження може знадобитися автомобіль. Авто також буде використовуватися для зустрічі з партнерами клієнтами та іншої діяльності підприємства.

Загальна вартість автомобіля - 198 311 грн. Ми плануємо взяти автомобіль в лізинг, причому, за рахунок гранту оплата 60% (перший платіж, 120 000 грн). Лізинговий договір планується укласти на 5 років під 17%.

Принтер знадобиться для роботи з документацією в офісі.

Знадобляться також інструменти для ремонту дрона у випадку виникнення неполадок.

Для роботи з дронами при обслідуванні полів знадобляться засоби захисту, такі як окуляри та рукавички, для роботи з дронами та іншим обладнанням, форма.

Для того, щоб працювати загалом необхідний офіс який буде використовуватися усіма співробітниками підприємства. Нами планується отримати оренду на 6 місяців за рахунок залученого капіталу, тому сума оренди в таблиці 3.2 внесена в розмірі $6000 \times 6 = 36000$ грн. Планується знімати офіс в місті Хмельницький, розміром 60 кв.м. за ціною 6000 грн/місяць.

Разом на проєкт планується залучити 1 170 000 грн капіталу.

Далі наведена інформація на рахунок плані продажів та маркетингу, яка складається з двох частин з прямого та непрямого маркетингу.

Прямий маркетинг включає телефонний маркетинг в який входять щоденні дзвінки потенційним клієнтам (20+ на тиждень) з індивідуальними пропозиціями email-маркетинг зі щомісячною розсилкою персоналізованих листів (50 контактів) з акцентом на переваги та вигоди, особисті зустрічі 2-4 рази на тиждень з ключовими особами аграрних підприємств та фермерських господарств, участь на виставках протягом року, у "АгроВесна" (Київ) та "Зернова індустрія" (Одеса). Організація стенду, збір контактів 80 – 120 тис. гривень.

Непрямий маркетинг включає пости на платформах Facebook та LinkedIn, 1-2 пости на тиждень з акцентом на експертний контент та новини компанії, Instagram 1-2 пости на тиждень з фото та відео з дронами, YouTube 1 відео на квартал з демонстрацією роботи дронів та відгуками клієнтів, створення веб-сайту (дизайн та розробка, контент, домен та хостинг), створення повнофункціонального веб-сайту, включаючи дизайн, розробку, контент, домен та хостинг 26 – 44 тис. грн., створення унікального дизайну, адаптація під різні пристрої, програмування функціоналу 20 – 32 тис.грн., наповнення сайту текстами, фотографіями та відео - 4 – 8 тис.грн. та реєстрація доменного імені та оплата хостингу. 2 – 4 тис.грн.

В таблиці 3.2 наведена інформація щодо надходжень від реалізації проєкту з пошуку мін із розбивкою на квартали реалізації проєкту. Так, нами буде охоплено термін у 3 роки. Зазначимо, що нами планується залучення власних коштів засновників в розмірі 350 000 грн в першому кварталі реалізації проєкту, на ряду із отриманим інвестуванням в розмірі 1170 000 грн. Сума власних коштів складає 30% відсотки від стартового капіталу, що говорить про зацікавленість засновників підприємства в проєкті, орієнтуючись на доволі високі вкладення в нього.

Таблиця 3.2 – Надходження від реалізації стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron»

Період реалізації бізнес-плану (квартали)	Статі надходжень			Всього
	Розмір інвестування	Надходження від реалізації товарів/послуг	Інші джерела надходжень грошових коштів	
	1170000	0	0	
1	0	0	350 000	350000
2	0	450000	0	450000
3	0	526500	0	526500
4	0	605475	0	605475
5	0	696296,25	0	696296,3
6	0	731111,06	0	731111,1
7	0	767666,62	0	767666,6
8	0	1036349,93	0	1036350
9	0	1088167,43	0	1088167
10	0	1142575,80	0	1142576
11	0	1199704,59	0	1199705
12	0	1259689,82	0	1259690
Всього	1170000	9503536,49	350000	11023536

Аналізуючи таблицю таблиці 3.2 можна побачити, що загальний обсяг за три роки складатиме в 11 023 536 гривень з них 9503536 гривень складають надходження від реалізації товарів (послуг), а початкова сума інвестицій складає 1 520 000 гривень (з яких 1 170 000 гривень кошти інвесторів, а 350 тисяч власні кошти засновників підприємства).

Ціноутворення на послугу було сформовано на основі витрат з урахуванням доходів господарств, статистики вартості аналогічних послуг [1;7;8;17], та технічних характеристик обладнання.

Для виконання розрахунків бізнес-плану керувалися вартістю в 1 долар за 10 метрів квадратних.

Проте фермери, сільськогосподарські землі яких потребують розмінування мають право на компенсацію від держави у розмірі 80% вартості розмінування. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України 284-2024-п "Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення компенсації витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення" право на компенсацію за розмінування земель сільськогосподарського призначення мають ті сільськогосподарські виробники, землі яких знаходяться на деокупованій території поза зоною бойових дій [27;22].

В таблиці 3.3 можна побачити дані які показують витрати на реалізацію проєкту сервісу пошуку мін «Mine seeking dron» в перший рік його реалізації.

Аналізуючи таблицю 3.3 можна побачити необхідні високі початкові інвестиції у першому кварталі реалізації проєкту, більшу частину яких складає закупівля дрона на суму 273 290 гривень та датчика на суму 668 495 гривень, що разом складає суму в 941 785 тисяч гривень.

У першому та третьому кварталах першого року фінансового плану запланована витрата у розмірі 55860 гривень на два акумулятори кожен з яких коштує по 27 930 гривень.

Витрати на засоби для захисту розподілені на три квартали першого планового року рівномірно у розмірі 4 056 гривень на квартал, у четвертому кварталі ця сума суттєво не змінилася і склала 4 067 гривень. Витрати на лізинг авто складає у першому кварталі суму із задатком у розмірі 81 796 гривень, а надалі у трьох кварталах по 1 796 гривень на квартал.

Таблиця 3.3 – Витрати першого року (по квартално), пов'язані з реалізацією проєкту стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron»

Статі витрат пов'язані з реалізацією проєкту, грн		Залишок коштів/переплат на дату початку	Перший рік реалізації проєкту (квартали)				Всього за 1й рік
			1	2	3	4	
1		2	3	4	5	6	7
Витрати, пов'язані з реалізацією продукції/надання послуг		0 ₴	1 233 945 ₴	85 509 ₴	156 738 ₴	75 320 ₴	1 551 512 ₴
Придбання майна для здійснення діяльності	Дрон DJI M300 RTK	0 ₴	273 290 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴	273 290 ₴
	MagDrone R3	0 ₴	668 495 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴	668 495 ₴
	Запасні акумулятори для дронів	0 ₴	27 930 ₴	0 ₴	27 930 ₴	0 ₴	55 860 ₴
	Інструменти, заходи для захисту	0 ₴	4 056 ₴	4 056 ₴	4 055 ₴	4 067 ₴	16 234 ₴
Лізинг автомобіля		0 ₴	81 796 ₴	1 796 ₴	1 796 ₴	1 796 ₴	87 184 ₴
Оренда офісу		0 ₴	18 000 ₴	18 000 ₴	18 000 ₴	18 000 ₴	72 000 ₴
Комунальні послуги (газ, світло, вода)		0 ₴	7 500 ₴	7 500 ₴	7 500 ₴	7 500 ₴	30 000 ₴
Страхування оператора дронів		0 ₴	5 000 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴	5 000 ₴
Телефон та інтернет		0 ₴	900 ₴	600 ₴	600 ₴	600 ₴	2 700 ₴
Маркетинг та реклама		0 ₴	44 000 ₴	1 700 ₴	40 000 ₴	1 500 ₴	87 200 ₴
Охорона		0 ₴	1 677 ₴	1 677 ₴	1 677 ₴	1 677 ₴	6 708 ₴
Купівля обладнання для офісу		0 ₴	40 121 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴	40 121 ₴
Поштові, поліграфічні, канцтовари		0 ₴	900 ₴	900 ₴	900 ₴	900 ₴	3 600 ₴
Транспорт і доставка		0 ₴	10 000 ₴	20 000 ₴	25 000 ₴	10 000 ₴	65 000 ₴

Кінець таблиці 3.3

1	2	3	4	5	6	7
Оплата професійних послуг (юридичні, бухгалтерські тощо)	0 ₪	50 280 ₪	29 280 ₪	29 280 ₪	29 280 ₪	138 120 ₪
Заробітна плата заявника (для ФОП)	н/д	0 ₪	0 ₪	0 ₪	0 ₪	0 ₪
Оплата праці працівників	0 ₪	227 540 ₪	252 540 ₪	252 540 ₪	252 540 ₪	985 160 ₪
Повернення гранту	н/д	1 170 000 ₪	1 170 000 ₪	1 147 500 ₪	1 121 175 ₪	4 608 675 ₪
Сплата податків і зборів	н/д	0 ₪	22 500 ₪	26 325 ₪	30 274 ₪	79 099 ₪
Всього витрати	- ₪	1 461 485 ₪	360 549 ₪	435 603 ₪	358 134 ₪	2 615 771 ₪
Чистий дохід	1 170 000,00 ₪	407 ₪	111 507 ₪	122 882 ₪	251 408 ₪	486 204 ₪
Перехідний залишок коштів	0 ₪	0 ₪	407 ₪	111 914 ₪	234 796 ₪	347 117 ₪
Залишок коштів всього, грн.	1 170 000 ₪	407 ₪	111 914 ₪	234 796 ₪	486 204 ₪	833 321 ₪

Витрати на оренду офісу і комунальні послуги складають відповідно по 18 000 і 7 500 гривень, що квартално у продовж року.

Необхідним є страхування операторів дронів один раз у розмірі 5 000 гривень на плановий рік (в компанії “Ніко страхування”) та витрати на обладнання для офісу у розмірі 40 121 гривень першого кварталу планового року.

Витрати на інтернет складають у першому кварталі 900 гривень (включно із підключенням) та по 600 у наступних кварталах планового року. Ми плануємо звернутись до послуг провайдера Ікс-сіті.

Витрати ж на охорону складають 1 677 гривень кожного кварталу планового року. Це витрати на послуги охоронної фірми (в нашому випадку — фірма Венбест), а також сигналізація на випадок проникнення в офіс або загоряння приміщення.

Витрати на канцтовари складають 900 гривень, що квартално протягом планового року. Витрати на транспорт у першому кварталі складають 10 000, у другому 20 000, у третьому 25 000, у четвертому 10 000 гривень. Динаміка витрат на транспорт буде різною, в залежності від дальності поїздок та кількості площ, які компанія буде обслуговувати.

Витрата на професійні послуги юристів, бухгалтерів та інше складають 50 280 першого кварталу (стосуються оформлення документації, отримання дозволів і так далі) й надалі по 29 280 гривень кожного кварталу та будуть надалі пов’язані із послугами бухгалтера на частку від ставки (роботу за договором).

Витрати на зарплату склали 227 540 у першому кварталі, а у наступних 252 540 гривень по квартално. Сплата податків і зборів передбачає виплату 5 відсотків від обсягу реалізації, тому починається з другого кварталу - 22 500 грн.

Планується у першому кварталі другого планового року покупка одного дрона та в останньому кварталі покупку дрона, датчика та запасної

батареї загалом на суму 969 075 гривень (таблиця 3.4). Плануються витрати на маркетинг на суму 1 500 гривень у першому, третьому та четвертому кварталі та витрати на суму 40 000 гривень у другому кварталі другого планового року. Витрати на заробітну плату персоналу у другому плановому році становлять 252 540 гривень. Сплата податків і зборів у першому кварталі становить 34 815 гривень, у другому 36 556 гривень, у третьому 38 383 гривень та у четвертому 51 817 гривень.

Загалом зникли початкові витрати на запуск функціонування підприємства, було закуплене обладнання для збільшення виробничих потужностей та збільшення чистого доходу.

У третьому плановому році у порівняння з першими двома немає витрат на дрони, датчики та акумулятори з чого можна зробити припущення про ймовірну їх закупівлю у наступному році. Загалом залишаються такі ж, що квартальні витрати, як витрати на авто у розмірі 1796 гривень, витрати на інструменти та заходи захисту по 1796 гривень, що квартално, витрати на оренду офісу та інтернет.

Додатково було витрачено 5 000 гривень на страхування операторів дронів у зв'язку із наймом нового працівника. Заробітня плата загалом зростає до суми 280 540 гривень на квартал протягом усього планового року, також і зріс рівень податків і зборів за перший квартал 54 400, за другий 57129, за третій 59 985 та четвертий 62 984 гривень.

Таблиця 3.4 – Витрати другого року (по квартално), пов'язані з реалізацією проекту стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron»

Статі витрат пов'язані з реалізацією проекту		Другий рік реалізації проекту (квартали)				Всього за 2й рік
		5	6	7	8	
1		2	3	4	5	6
Витрати, пов'язані з реалізацію продукції/надання послуг		352 599 ₴	120 809 ₴	87 309 ₴	1 046 384 ₴	1 607 101 ₴
Придбання майна для здійснення діяльності	Дрон DJI M300 RTK	273 290 ₴	0 ₴	0 ₴	273 290 ₴	546 580 ₴
	MagDrone R3	0 ₴	0 ₴	0 ₴	668 495 ₴	668 495 ₴
	Запасні акумулятори для дронів	0 ₴	0 ₴	0 ₴	27 290 ₴	27 290 ₴
	Інструменти, заходи для захисту	1 056 ₴	1 056 ₴	1 056 ₴	1 056 ₴	4 224 ₴
Лізинг автомобіля		1 796 ₴	1 796 ₴	1 796 ₴	1 796 ₴	7 184 ₴
Оренда офісу		18 000 ₴	18 000 ₴	18 000 ₴	18 000 ₴	72 000 ₴
Комунальні послуги (газ, світло, вода)		7 500 ₴	7 500 ₴	7 500 ₴	7 500 ₴	30 000 ₴
Страховання оператора дронів		5 000 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴	5 000 ₴
Телефон та інтернет		600 ₴	600 ₴	600 ₴	600 ₴	2 400 ₴
Маркетинг та реклама		1 500 ₴	40 000 ₴	1 500 ₴	1 500 ₴	44 500 ₴
Охорона		1 677 ₴	1 677 ₴	1 677 ₴	1 677 ₴	6 708 ₴
Купівля обладнання для офісу		0 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴

Кінець таблиці 3.4

1	2	3	4	5	6
Поштові, поліграфічні, канцтовари	900 ₪	900 ₪	900 ₪	900 ₪	3 600 ₪
Транспорт і доставка	12 000 ₪	20 000 ₪	25 000 ₪	15 000 ₪	72 000 ₪
Оплата професійних послуг (юридичні, бухгалтерські тощо)	29 280 ₪	29 280 ₪	29 280 ₪	29 280 ₪	117 120 ₪
Заробітна плата заявника (для ФОП)	0 ₪	0 ₪	0 ₪	0 ₪	0 ₪
Оплата праці працівників	252 540 ₪	252 540 ₪	252 540 ₪	280 540 ₪	1 038 160 ₪
Повернення гранту	1 090 901 ₪	1 056 086 ₪	1 019 531 ₪	981 148 ₪	4 147 666 ₪
Сплата податків і зборів	34 815 ₪	36 556 ₪	38 383 ₪	51 817 ₪	161 571 ₪
Всього витрати	639 954 ₪	409 905 ₪	378 232 ₪	1 378 741 ₪	2 806 832 ₪
Чистий дохід	56 342 ₪	321 207 ₪	389 434 ₪	-342 392 ₪	424 591 ₪
Перехідний залишок коштів	486 204 ₪	542 547 ₪	863 753 ₪	1 253 187 ₪	3 145 691 ₪
Залишок коштів всього, грн.	542 547 ₪	863 753 ₪	1 253 187 ₪	910 796 ₪	3 570 283 ₪

Таблиця 3.5 – Витрати третього року (по квартално), пов'язані з реалізацією проєкту стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron»

Статі витрат пов'язані з реалізацією проєкту		Третій рік реалізації проєкту (квартали)				Всього за 3й рік
		9	10	11	12	
1		2	3	4	5	6
Витрати, пов'язані з реалізацією продукції/надання послуг		125 809 ₴	87 309 ₴	77 509 ₴	77 309 ₴	367 936 ₴
Придбання майна для здійснення діяльності	Дрон DJI M300 RTK	0 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴
	MagDrone R3	0 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴
	Запасні акумулятори для дронів	0 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴
	Інструменти, заходи для захисту	1 056 ₴	1 056 ₴	1 056 ₴	1 056 ₴	4 224 ₴
Лізинг автомобіля		1 796 ₴	1 796 ₴	1 796 ₴	1 796 ₴	7 184 ₴
Оренда офісу		18 000 ₴	18 000 ₴	18 000 ₴	18 000 ₴	72 000 ₴
Комунальні послуги (газ, світло, вода)		7 500 ₴	7 500 ₴	7 500 ₴	7 500 ₴	30 000 ₴
Страхування оператора дронів		5 000 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴
Телефон та інтернет		600 ₴	600 ₴	600 ₴	600 ₴	2 400 ₴
Маркетинг та реклама		40 000 ₴	1 500 ₴	1 700 ₴	1 500 ₴	44 700 ₴
Охорона		1 677 ₴	1 677 ₴	1 677 ₴	1 677 ₴	6 708 ₴
Купівля обладнання для офісу		0 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴	0 ₴

Кінець таблиці 3.5

1	2	3	4	5	6
Поштові, поліграфічні, канцтовари	900 ₪	900 ₪	900 ₪	900 ₪	3 600 ₪
Транспорт і доставка	20 000 ₪	25 000 ₪	25 000 ₪	15 000 ₪	85 000 ₪
Оплата професійних послуг (юридичні, бухгалтерські тощо)	29 280 ₪	29 280 ₪	29 280 ₪	29 280 ₪	117 120 ₪
Заробітна плата заявника (для ФОП)	0 ₪	0 ₪	0 ₪	0 ₪	0 ₪
Оплата праці працівників	280 540 ₪	280 540 ₪	280 540 ₪	280 540 ₪	1 122 160 ₪
Повернення гранту	929 330 ₪	874 922 ₪	817 793 ₪	757 808 ₪	3 379 853 ₪
Сплата податків і зборів	54 408 ₪	57 129 ₪	59 985 ₪	62 984 ₪	234 506 ₪
Всього витрати	460 757 ₪	424 978 ₪	418 034 ₪	420 833 ₪	1 724 602 ₪
Чистий дохід	627 410 ₪	717 598 ₪	781 670 ₪	838 856 ₪	2 965 534 ₪
Перехідний залишок коштів	910 796 ₪	1 538 206 ₪	2 255 804 ₪	3 037 474 ₪	7 742 280 ₪
Залишок коштів всього, грн.	1 538 206 ₪	2 255 804 ₪	3 037 474 ₪	3 876 331 ₪	10 707 815 ₪

Таблиця 3.6 – Витрати на реалізацією проєкту стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron» за три роки

Статі витрат пов'язані з реалізацією проєкту		Роки реалізації проєкту				Всього за період
		Залишок коштів/переплат на дату початку	1	2	3	
1		2	3	4	5	6
Витрати, пов'язані з реалізацією продукції/надання послуг		0 ₴	1 551 512 ₴	1 607 101 ₴	367 936 ₴	3 526 549 ₴
Придбання майна для здійснення діяльності	Дрон DJI M300 RTK	0 ₴	273 290 ₴	546 580 ₴	0 ₴	819 870 ₴
	MagDrone R3	0 ₴	668 495 ₴	668 495 ₴	0 ₴	1 336 990 ₴
	Запасні акумулятори для дронів	0 ₴	55 860 ₴	27 290 ₴	0 ₴	83 150 ₴
	Інструменти, заходи для захисту	0 ₴	16 234 ₴	4 224 ₴	4 224 ₴	24 682 ₴
Лізинг автомобіля		0 ₴	87 184 ₴	7 184 ₴	7 184 ₴	101 552 ₴
Оренда офісу		0 ₴	72 000 ₴	72 000 ₴	72 000 ₴	216 000 ₴
Комунальні послуги (газ, світло, вода)		0 ₴	30 000 ₴	30 000 ₴	30 000 ₴	90 000 ₴
Страхування оператора дронів		0 ₴	5 000 ₴	5 000 ₴	0 ₴	15 000 ₴
Телефон та інтернет		0 ₴	2 700 ₴	2 400 ₴	2 400 ₴	7 500 ₴
Маркетинг та реклама		0 ₴	87 200 ₴	44 500 ₴	44 700 ₴	176 400 ₴
Охорона		0 ₴	6 708 ₴	6 708 ₴	6 708 ₴	20 124 ₴
Купівля обладнання для офісу		0 ₴	40 121 ₴	0 ₴	0 ₴	40121 ₴

Кінець таблиці 3.6

1	2	3	4	5	6
Поштові, поліграфічні, канцтовари	0 ₴	3 600 ₴	3 600 ₴	3 600 ₴	10 800 ₴
Транспорт і доставка	0 ₴	65 000 ₴	72 000 ₴	85 000 ₴	212 000 ₴
Оплата професійних послуг (юридичні, бухгалтерські тощо)	0 ₴	138 120 ₴	117 120 ₴	117 120 ₴	372 360 ₴
Всього витрати на оплату праці	н/д	985 160 ₴	1 038 160 ₴	1 122 160 ₴	3 145 480 ₴
Заробітна плата заявника (для ФОП)	н/д	0 ₴	0 ₴	0 ₴	
Повернення гранту	н/д	4 608 675 ₴	4 147 666 ₴	3 379 853 ₴	0 ₴
Сплата податків і зборів	н/д	79 099 ₴	161 571 ₴	234 506 ₴	475 177 ₴
Всього витрати	- ₴	2 615 771 ₴	2 806 832 ₴	1 724 602 ₴	7 147 206 ₴
Чистий дохід	1 170 000,00 ₴	486 204 ₴	424 591 ₴	2 965 534 ₴	3 876 331 ₴
Перехідний залишок коштів	0 ₴	347 117 ₴	3 145 691 ₴	7 742 280 ₴	3 876 331 ₴
Залишок коштів всього, грн.	1 170 000 ₴	833 321 ₴	3 570 283 ₴	10 707 815 ₴	3 876 331 ₴

Далі на рисунку 3.1 наведене відношення витрат, надходжень та чистого доходу дозволяє візуально оцінити фінансовий результат діяльності проекту. Він показує, скільки доходів витрачається на покриття витрат, а скільки залишається у вигляді чистого прибутку. Це дозволяє визначити, наскільки ефективно використовуються ресурси, а також чи є діяльність прибутковою.

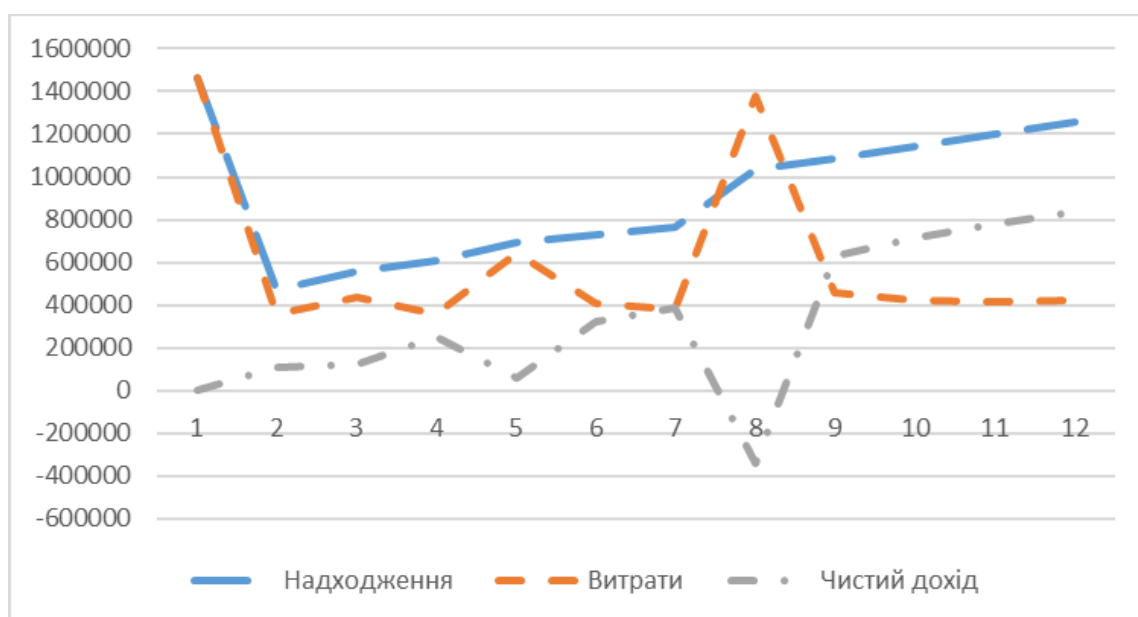

Рисунок 3.1 – Динаміка витрат, надходжень, чистого доходу стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron» за 3 роки реалізації проекту

Аналізуючи рисунок 3.1 можна побачити зростання та ефективність соціального підприємства. В моменти коли витрати на підприємстві зростали чистий прибуток відповідно менший, але після чистий прибуток помітно зростає. В цілому з проведеного аналізу можна зрозуміти, що робота підприємства є надзвичайно ефективною та, а привабливістю для вкладання коштів у нього інвесторами висока.

Термін окупності проекту становить 2 квартали та 76 днів, оскільки сума інвестицій становить 1520 000 грн (з урахуванням інвестиційних та власних коштів), а сума надходжень за три квартали — 1581 975 грн.

ВИСНОВКИ

Дослідження показало, що вибір джерел фінансування для інвестиційних проектів є складним процесом, який вимагає врахування багатьох факторів, таких як особливості проекту, галузі на якому етапі перебуває підприємство та ситуацію на ринку капіталу. Хоча теоретичні основи фінансового планування надають необхідні інструменти для аналізу та оцінки різних варіантів фінансування, їх застосування в реальному світі вимагає врахування особливостей кожного проекту.

Як показав аналіз стартап-індустрії за 2022–2024 роки, ситуація загалом покращується з початку війни, а залучення інвестицій є важливим для успіху молодих стартапів, особливо в умовах нестабільної економіки. Стартапи можуть отримати ресурси, необхідні для розвитку та досягнення своїх цілей, шляхом визначення найкращих джерел фінансування та розробки ефективної фінансової стратегії.

Проект «Mine seeking dron» поєднує інноваційні технології з важливою соціальною місією, демонструючи значний потенціал для вирішення актуальної проблеми розмінування територій. Використання дронів для пошуку мін значно підвищує продуктивність процесу та захищає життя людей. Фінансовий план проекту враховує особливості ринку послуг з розмінування, а також операційні та технічні аспекти використання дронів. Детальний прогноз доходів і витрат та стратегія залучення інвестицій демонструють обґрунтованість і реалістичність проекту. Особливо варто звернути увагу на соціальну відповідальність і співпрацю з державними органами та міжнародними організаціями, щоб підкреслити суспільне значення проекту. В цілому, проект «Mine seeking dron» є інноваційним і перспективним і він допомагає вирішити проблему небезпеки замінування та відновлення сільськогосподарських територій.

Проведене планування проєкту підтвердило, що врахування всіх фінансових операцій підприємства, починаючи від планування бюджету та закінчуючи управлінням грошовими потоками, є важливим. Тільки комплексний підхід до фінансового планування може гарантувати стійкість і ефективність бізнесу в довгостроковій перспективі.

Дослідження може бути використано як підприємствами та організаціями при розробці фінансових стратегій і виборі джерел фінансування інвестиційних проєктів, так і державними органами при розробці політики, яка підтримує інновації та створення стартапів. Дослідження в цій галузі можуть спрямуватися на вивчення нових інструментів і стратегій фінансового планування.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАННЯ

1. 10 років на розмінування. Чому так довго та яка ціна [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://hromadske.ua/posts/10-rokiv-na-rozminuvannya-chomu-tak-dovgo-ta-yaka-cina>
2. Бердар М.М. Фінанси підприємств. / М. М. Бердар. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
3. Буряк А. В. Фінансове планування в системі управління розвитком підприємства / А. В. Буряк, І. В. Дем'яненко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. - 2014. - Вип. 200(3). - С. 155-160.
4. Великий Ю. М. Теоретичні основи фінансового планування та прогнозування на підприємстві / ю. м. Великий, О. В. Чвартацька // Ефективна економіка. - 2018. - № 11. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6641> (дата звернення: 10.06.2024).
5. ГО “ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА” [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://opendatabot.ua/c/44454953>
6. Гриньова В.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. / В. М. Гриньова. - К.: Знання-Прес, - 2004.
7. ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ “ДЖУНІОР АЧІВМЕНТ УКРАЇНА” [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://clarity-project.info/edr/44454953>
8. Басанець О. Гуманітарне розмінування коштує \$3-5 за кв.м, проте тільки воно дає гарантію безпеки [Електронний ресурс] / О. Басанець. - Режим доступу: <https://superagronom.com/news/18198-gumanitarne-rozminuvannya-koshtuye-3-5-za-kvm-prote-tilki-vono-daye-garantiyu-bezpeki>

18. Освітні програми Junior Achievement [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://ja-ukraine.org/programs/>.

19. Освітня громадська організація Junior Achievement Ukraine отримує статус повноправного члена всесвітньої мережі JA Worldwide [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.prostir.ua/?news=osvitnya-hromadska-orhanizatsiya-junior-achievement-ukraine-otrymuje-status-povnopravnoho-chlena-vsесvitnoji-merezhi-ja-worldwide>.

20. Партин Г. О. Фінанси підприємств : навчальний посібник / Г.О. Партин, А.Г. Загородній. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2012. – 379 с.

21. Плюта Ю. С. Фінансове планування на підприємстві та напрями його вдосконалення / Ю. С. Плюта, О. В. Батрак, І. О. Тарасенко // Формування ринкових відносин в Україні. - 2014. - № 7. - С. 56-58.

22. Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення компенсації витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/284-2024-%D0%BF#Text%D1%97>.

23. Дудко В. Скоро весна? З початку року українські стартапи отримали щонайменше \$42 млн інвестицій. Як почувається венчурна індустрія у першому кварталі 2024-го? Дослідження Forbes [Електронний ресурс] / В. Дудко. - Режим доступу: <http://surl.li/unxdq>

24. Хаустов М.М. Стартапи: створення та масштабування. Монографія / М. М. Хаустов. - Х. : ФОП Лубірка Л.М., 2023. - 224 с.

25. Теличко Р. К. Фінансове планування на малих та середніх підприємствах / Р. К. Теличко // Фінанси України. - 2007. - № 8. - С. 14-16.

26. Телишевська Л. І. Фінансове планування як передумова фінансової стабільності підприємства / Л. І. Телишевська, Н. П. Андрущенко, С. С. Сергєєв // Механізм регулювання економіки. 2013.- №2. С. 71–79.

27. Уряд запустив процедуру компенсації вартості розмінування с/г земель, зокрема для фермерів, які це зробили своїм коштом. Мінекономіки [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-zapustyv-protседuru-kompensatsii-varnosti-rozminuvannia-sh-zemel-zokrema-dlia-fermeriv-iaki-tse-zrobyly-svoim-koshtom-minekonomiky> (дата звернення 10.06.2024).

28. Філімоненко О.С. Фінанси підприємств: навч. посіб.; 2-е вид., перероб. і доп. / О. С. Філімоненко. - К.: МАУП, 2004. - 328 с.

29. Мишко О.В. Фінансове планування як механізм управління грошовими потоками підприємства [Електронний ресурс] / О. В. Мишко // Ефективна економіка. - 2013. - № 12. - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2613>

30. Фінансовий план підприємства: що це таке та як його скласти [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.oschadbank.ua/blog/finansovyy-plan-pidpryyemstva-shcho-ce-take-ta-yak-yogo-sklasty>

31. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підручник; 2-е вид., перероб. і доп. / В. М. Шелудько. - К.: Знання, 2013. - 375 с.

32. Як скласти фінансовий план підприємства [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://online.novaposhta.education/blog/yak-sklasti-finansovij-plan-pidpryyemstva>

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 – SWOT-аналіз стартапу сервісу пошуку мін «Mine seeking dron»

Переваги	Недоліки
<p>Інновація, яка включає використання в агросекторі високотехнологічних безпілотних дронів для розмінування земель.</p> <p>Соціальне підприємництво включає перекваліфікацію військових і створення нових робочих місць, а також підтримку відновлення територій, постраждалих від війни.</p> <p>Наявні вміння та знання по управлінні бізнесом, планування бізнесу, управління брендом, розробка стратегій маркетингу, управління фінансами, використання інформаційних технологій тощо.</p>	<p>Потрібно багато грошей на закупівлю дронів, програмного забезпечення та іншого обладнання.</p> <p>За відсутності позитивного іміджу, створення бренду та завоювання довіри цільової аудиторії</p> <p>Необхідно отримати дозволи на ведення комерційної діяльності та польоти дронів.</p> <p>Залежність від висококваліфікованих працівників.</p>
Можливості	Загрози
<p>Можливість отримання державної підтримки.</p> <p>Вдосконалення програмного забезпечення та безпілотних технологій</p> <p>Співпраця з партнерами з інших країн.</p>	<p>Погодні умови, які впливають на польоти дронів</p> <p>Забезпечення захисту даних.</p> <p>Інвестування в умовах військового стану є складним завдяки підвищеним ризикам вкладень.</p>